

Datum vergadering : 22 oktober 2020

Agendapunt :

Zaaknummer : 2019-037468

Programma : Samenleving

Portefeuillehouder : D.J. Zijlstra

Commissie : Leven

Onderwerp : Koersplan Sociaal Domein

Bijlage

- Koersplan Sociaal Domein (versie september 2020)
- Advies Participatieplatform Sociaal Domein (PPSD)
- Reactie op advies PSD

Korte inhoud

Het Koersplan Sociaal Domein beschrijft de visie, onderliggende waarden en acties voor de periode 2020-2023 in het sociaal domein van Uithoorn. Om te komen tot een gedragen Koers Sociaal Domein in 2020, als doorontwikkeling van het KoersProgramma Sociaal domein 2014-2017, is een participatief (koers)proces doorlopen waarbij bestuur, inwoners, collega's, externe professionals en partners zijn betrokken.

In het raadsvoorstel van 25 juni jl. is reeds een toelichting gegeven op het kader, de context en de maatschappelijke effecten van het Koersplan Sociaal Domein. Op 25 juni jl. heeft uw raad aangegeven zich te kunnen vinden in de voorgestelde koers, de richting, van het Koersplan Sociaal Domein. Wel heeft u de wens uitgesproken dat, alvorens tot besluitvorming over te kunnen gaan, er indicatoren toegevoegd moeten worden om een juiste (af)weging te kunnen maken.

Op 30 juli 2020 heeft wethouder Zijlstra een overleg gevoerd met de auditcommissie van de raad over de indicatoren en het proces om hiertoe te komen. Tijdens dit overleg is gebleken dat voor het stellen van indicatoren ook een goed inzicht nodig is van het brede sociale domein (Participatiewet, Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning). Er is afgesproken om een informele sessie te beleggen voor alle raadsleden waarin enerzijds een algemeen beeld wordt gepresenteerd van het sociaal domein en anderzijds dat er een voorzet wordt gegeven van indicatoren die mogelijk opgenomen kunnen worden in het Koersplan Sociaal Domein.

Op 22 september 2020 heeft de informele sessie met de raad plaatsgevonden. Raadsleden hebben goed inzicht gekregen in het brede Sociale Domein en hebben aangegeven zich te kunnen vinden in de voorzet van indicatoren voor het 'Koersplan Sociaal Domein'. De specifieke effectindicatoren voor het Koersplan zijn aan het Koersplan Sociaal Domein toegevoegd in paragraaf 6.1. Daarnaast is in bijlage 3 een overzicht met prestatie indicatoren opgenomen die tijdens de informele sessie op 22 september zijn besproken. Deze zullen worden opgenomen in de halfjaarlijkse voortgangsrapportage over het sociaal domein en doorontwikkeld worden tot een 'monitor sociaal domein', die met de raad gedeeld zal worden. Voor het overige zijn er geen wijzigingen in het Koersplan ten opzichte van de versie die op 25 juni jl. in de raad is besproken.

Aan de Raad wordt voorgesteld:

- Het Koersplan Sociaal Domein met inachtneming van onze reactie op het advies van het Participatieplatform Sociaal Domein (PPSD) vast te stellen;

Overwegingen

Het Koersplan Sociaal Domein beschrijft de koers die de gemeente en het maatschappelijk middenveld verrichten rond werk en inkomen, participatie, welzijn, zorg en jeugd. Het koersplan is in nauwe samenwerking

met tal van partijen uit het maatschappelijk middenveld, inwoners, belangenorganisaties en de gemeente Uithoorn tot stand gekomen.

De gezamenlijk gekozen koers zet de inwoner centraal. De koerswaarden: Mensgericht, Integraal en Samen zijn hierin leidend.

Het Koersplan Sociaal Domein beschrijft, op basis van 6 omdenkers, hoe de koers binnen het sociaal domein wordt bijgesteld de komende jaren (2020 - 2023):

- van individu naar samen sterk;
- van verkokering naar verbinding;
- van beperking naar talent;
- van controle naar regelluw;
- van systeemgericht naar mensgericht;
- tellen naar vertellen.

Alternatieven

Alternatieven liggen niet voor de hand. Het Koersplan Sociaal Domein past binnen de door u vastgestelde strategische visie 2030 en voldoet aan de wettelijke verplichtingen die de gemeente heeft ten aanzien van de vigerende wetgeving binnen het Sociaal Domein.

Aanpak

Proces

Om te komen tot een Koersplan Sociaal Domein zijn twee sporen gestart: een PraatSpoor en een DoeSpoor. Dit heeft geresulteerd in het voorliggende 'Koersplan Sociaal Domein' inclusief bijbehorende Koersagenda. De Koersagenda is niet statisch. Dit betekent concreet dat wanneer projecten zijn afgerond er nieuwe projecten, die ook als vliegwiel fungeren om de gewenste transformatie te bewerkstelligen, kunnen worden toegevoegd.

De bijgestelde koers voor de komende jaren

De nieuwe koers op basis van de 'oude beleidsdoelstellingen' is vertaald in zes omdenkers die gezamenlijk de bijgestelde visie vormen.

Hieronder geven we per omdenker kort samengevat aan wat de achterliggende visie is.

1. Van individu naar samen sterk

We versterken het zelf organiserend vermogen, de eigen sociale netwerken, en de informele ondersteuning van inwoners. Dit bereiken we door de sociale samenhang in de buurten te versterken. De verantwoordelijkheid dat inwoners op eigen benen kunnen (blijven) staan dragen wij gezamenlijk met de inwoners en onze partners.

2. Van verkokering naar verbinding

We zoeken actief verbinding tussen de gemeentelijke domeinen. Als de leefbaarheid als goed wordt ervaren in een buurt, zijn mensen gelukkiger, staan ze steviger in hun schoenen, zijn ze beter in staat om zelf problemen op te lossen of om hulp te vragen en elkaar een handje te helpen als dat nodig is.

Dit betekent dat we ook in onze gemeentelijke organisatie meer verbindingen moeten leggen, op de hoogte moeten zijn van ontwikkelingen die in een buurt spelen en moeten kijken hoe we elkaar op de verschillende terreinen kunnen versterken. Dit is een beweging die ook in andere domeinen al zichtbaar is, zoals in de dienstverleningsvisie (inclusief Uithoornse werkwijze) en de Omgevingswet. De algemene grondhouding krijgt per domein vervolgens zijn eigen invulling, zoals hier in het Koersplan voor het sociaal domein wordt gepresenteerd.

3. Van beperking naar talent

Het is fijn om aangesproken te worden op je talenten. Ook mensen met een beperking kunnen door het doen van bijvoorbeeld (vrijwilligers)werk een waardevolle bijdrage leveren aan de samenleving. Voorwaarde is dat we

met een andere blik naar mensen kijken en naar de mogelijkheden van ieder individu kijken terwijl tegelijkertijd de grenzen en onmogelijkheden worden erkend. Een focus op talent en kwaliteiten dus. Dit vergroot het zelfvertrouwen van mensen, helpt de samenleving en houdt mensen actief.

4. Van controle naar regelluw

We streven naar minder administratieve druk voor professionals en inwoners. We doen alleen wat nodig is en werken vanuit vertrouwen. Het huidige systeem is vaak complex en vormt een belemmering voor inwoners. De drempel is hoog voor het vragen om hulp. Mensen zijn soms onzeker en bevinden zich in een kwetsbare positie. De gemeente moet toegankelijk zijn en niet nog meer drempels opwerpen. Het huidige systeem schrikt af en wekt soms het gevoel van wantrouwen.

5. Van systeemgericht naar mensgericht

Bij het vormen van beleid en het uitvoeren van gemeentelijke taken in het sociaal domein zijn de koerswaarden mensgericht, integraal en samen het vertrekpunt. Om integraal en mensgericht te kunnen werken is het noodzakelijk om door alle disciplines heen vast te stellen hoe wij naar onze inwoners kijken en wat wij willen bereiken. We werken met elkaar aan een gezamenlijk doel.

Door voor ogen te houden wat de bedoeling is, wordt de leefwereld van een individu of gezin het uitgangspunt voor de oplossingen. De inwoner staat voorop, we luisteren naar de inwoners en denken met hen mee. Dit doen wij vanuit wederzijds respect en vertrouwen. Het gesprek is open en eerlijk met als uitgangspunt dat iedereen goede bedoelingen heeft zonder de rechtmatigheid uit het oog te verliezen.

6. Van tellen naar vertellen

De gemeente ontwikkelt kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren per vakgebied van het sociaal domein en evalueert doorlopend de ingezette koers. Dit doen we aan de hand van de omdenkers.

Natuurlijk willen we graag weten of we de doelen behalen. Om deze vraag te beantwoorden moeten we niet alleen kijken naar de cijfers. Ervaren inwoners of ze echt geholpen zijn en zijn ze in staat om hun leven weer zelfstandig op te pakken? Sommige inwoners zullen permanent ondersteuning nodig hebben. Geven we die op de juiste wijze en zijn we in staat om die flexibel in te zetten?

In de Koersagenda zijn aan iedere omdenker diverse activiteiten (projecten) gekoppeld die bijdragen aan de beweging die we beogen in te zetten met de betreffende omdenker.

Een andere rol voor de gemeente en inwoners

Deze bijgestelde koers binnen het sociaal domein vraagt een verandering in de attitude, houding en gedrag, van de gemeente. Op basis van onze wettelijke taak verstrekken we de voorzieningen waarbij we tegelijkertijd ondersteunend en faciliterend zijn. Dit vraagt om een aanvulling van de huidige competenties van de gemeentelijke medewerkers conform de Uithoornse werkwijze.

Van inwoners verwachten wij dat zij naar elkaar blijven omkijken en van betekenis zijn door hun talenten, kwaliteiten en competenties in te zetten voor een ander of de Uithoornse samenleving. Zij helpen elkaar indien nodig en zoeken (naar vermogen) actief naar oplossingen.

Advies PPSD

Nadat het college de nota in concept heeft vastgesteld op 10 maart jl. is de nota ter advisering voorgelegd aan het Participatieplatform Sociaal Domein (PPSD). Het PPSD heeft op 8 april advies uitgebracht (zie bijlage).

In de bijlage 'lijst met aanpassingen in het Koersplan' wordt per adviespunt gemotiveerd weergegeven of betreffend punt al dan niet wordt overgenomen.

Financiële overwegingen

Financiën

De meeste activiteiten zijn gedekt uit de bestaande begroting. De extra kosten zijn hieronder, per omdenker, schematisch en per jaar weergegeven.

Omdenker	2020	2021	2022	2023
Van individu naar samen sterk	10.000	10.000	10.000	10.000
Van verkokering naar verbinding	Dekking in lopende begroting	Idem	Idem	Idem
Van beperking naar talent	Dekking in lopende begroting	Idem	Idem	Idem
Van controle naar regelluw		Idem	Idem	Idem
Van systeemgericht naar mensgericht	95.000	115.000	20.000	20.000
Van tellen naar vertellen	Dekking in lopende begroting	10.000	10.000	10.000
Totaal per jaar	105.000	135.000	40.000	40.000

De dekking van bovenstaande kosten is meegenomen in de integrale afwegingen van de 2^e Turap 2020. De uitkomst van die afweging is dat de kosten voor 2020 zijn verwerkt in de 2^e Turap als incidentele kosten en dat de raad wordt voorgesteld om daarmee in te stemmen. De kosten worden tevens verwerkt in de begroting 2021 en verder.

Communicatie

Er is het afgelopen jaar interne afstemming geweest met de collega's van afdeling Samenleving en Wonen, met de teamleiders en adviseurs van DUO+, met het MT van de gemeentelijke organisatie en met alle Collegeleden van B&W tijdens een tweetal strategische sessies en afzonderlijke gesprekken met de bestuurders. Daarnaast zijn belangrijke partners gesproken zoals Uithoorn voor Elkaar en Samenwerking Eerstelijns Zorg Uithoorn (SeZu). Tenslotte is er afgestemd rondom de participatienota, de dienstverleningsvisie en met de ontwikkelingen rondom de Omgevingswet.

Het koersplan is, net als het koersproces, een interactief plan waarbij tekst, beelden en film wordt gecombineerd. Op de website www.uithoorndenktmee.nl zijn alle uitingen verzameld.

Participatie

In het Praat-spoor of ook wel participatieproces zijn gesprekken gevoerd met inwoners en (gemeentelijke) professionals in de vorm van pop-ups, evaluatiebijeenkomsten, spontane gesprekken, grote start- en slotbijeenkomst. We hebben meer dan 200 inwoners gesproken bij de pop-ups en de start- en slot bijeenkomst zijn bezocht door in totaal zo'n 170 personen.

We hebben signalen opgehaald en de koers 2014-2017 geëvalueerd op basis van ervaringsverhalen. De gebruikte evaluatiemethodiek is uitermate geschikt om persoonlijke en gezamenlijke waarden in beeld te

brengen. De studentconsultants van Solve hebben ons hierbij ondersteund door het vastleggen van vele gesprekken en het wetenschappelijk coderen van de opgehaalde signalen. Ook hebben zij op basis daarvan aanbevelingen gedaan, die zijn meegenomen in de verdere vorming van dit koersplan.

Externe reacties

Het Participatieplatform Sociaal Domein (PPSD) is aanwezig geweest bij de start- en slotbijeenkomst. Daarnaast waren zij aanwezig bij verschillende pop-ups en hebben zij hier een actieve bijdrage aan geleverd. Daarnaast is hen conform de Verordening Participatieplatform Sociaal Domein (WMO, Participatiewet en Jeugdwet) Uithoorn 2015 gevraagd een formeel advies uit te brengen aan het college op deze nota. Dit advies hebben wij op 8 april 2020 ontvangen (zie bijlage). De reactie op dit advies is als bijlage opgenomen bij dit voorstel.

De nota heeft conform de Inspraakverordening 2004 6 weken ter inzage gelegen in het gemeentehuis en op de website van de gemeente. Er zijn geen reacties ontvangen.

Voorstel

- Het Koersplan Sociaal Domein met inachtneming van onze reactie op het advies van het Participatieplatform Sociaal Domein vast te stellen.

burgemeester en wethouders van Uithoorn,

de secretaris, (l.s.)

de burgemeester,

(mw. drs. M.C. Wegewijs)

(dhr. P.J. Heiliegers)